

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 87 0 P 016853 17 Rev
Banjaluka, 22.02.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Stake Gojković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tuži laca P. T., sina I. iz B., opština T. i P. J. iz B., opština T., zastupanih po punomoćniku K. N., advokatu iz T., protiv tuženih V. Ž., sina B. iz B., opština T. i V. M., kćeri O. iz B., opština T., zastupanih po punomoćniku Đ. S., advokatu iz D., radi utvrđivanja prava služnosti, odlučujući o reviziji tuženih protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 87 0 P 016853 16 Gž od 17.06.2016. godine, na sjednici održanoj dana 22.02.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Tesliću broj: 87 0 P 016853 14 P od 26.01.2016. godine, utvrđeno je da je u korist parcela tužilaca P. T. (u daljem tekstu: prvotužilac), označene kao k.č. br. 2346/4 zv. Obala, stambena zgrada, površine 174 m², dvorište površine 1000 m² i njiva površine 21 m², sve ukupne površine 1195 m², upisane u zk. ul. br. 448 k.o. SP T. i posjedovnom listu broj 422 k.o. T. I., na njegovom imenu u dijelu sa 1/1 i parcela P. J. (u daljem tekstu: drugotužiteljica) označenih kao k.č. br. 2346/22 Obala, njiva površine 628 m² i k.č. br. 2347/10 Kućište, njiva površine 136 m², obje upisane u zk.ul. br. 868 k.o. SP T. i posjedovnom listu broj 684 k.o. T. I., na njenom imenu u dijelu 1/1, stečeno pravo služnosti u najširem obimu (prolaza pješice, progona stoke i prolaza motornim vozilima) preko parcele tuženih označene kao k.č. br. 2347/3, kuća, dvorište i njiva, površine 2264 m², upisana u dijelu sa po 1/2 na svakom od tuženih, u zk. ul. br. 1114 u k.o. SP T. i posjedovnom listu broj 711 k.o. T. I, koja trasa puta je dužine 46,50 metara prosječne širine 4,00 metara, a prikazana je na skici lica mjesta vještaka geodetske (pogrešno je napisano: građevinske) struke G. Z. iz B. L. od 16.06.2015. godine, a koja skica čini sastavni dio te presude, pa je naloženo tuženim da trpe vršenje ove služnosti u korist navedenih parcela tužilaca, pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Ovlašćeni su tužioci da u zk.ul. br. 1114 k.o. SP T., u kojem su tuženi uknjiženi kao suvlasnici sa dijelom 1/2, svaki od njih, u C listu izvrše upis tereta stečene služnosti, po pravosnažnoj presudi suda, po sadržini i obimu definisanim izrekom presude. Obavezani su tuženi da tužiocima solidarno naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 10.050,50 KM, sa zakonskom kamatom po zakonu koja teče danom donošenja presude, tj. dana 26.01.2015. godine, do dana konačne isplate.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 87 0 P 016853 16 Gž od 17.06.2016. godine, žalba tuženih je odbijena i prvostepena presuda Osnovnog suda u Tesliću broj: 87 0 P 016853 14 P od 26.01.2016. godine, potvrđena. Odbijen je zahtjev tužilaca za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobijaju tuženi, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužilaca da se utvrdi da je u korist parcela tužilaca, bliže označenih u izreci prvostepene presude, stečeno pravo služnosti u najširem obimu (prolaza pješice, progona stoke i prolaza motornim vozilima) preko parcele tuženih (bliže označene u izreci prvostepene presude), trasom puta dužine 46,50 m, prosječne širine 4,00 m, prikazane na skici lica mjesta vještaka geodetske struke, koja čini sastavni dio presude, zahtjev da se naloži tuženim da trpe vršenje ove služnosti u korist parcela tužilaca, te da tužioci u zk. ul. br. 1114 k.o. SP T., izvrše upis tereta stvarne služnosti, po sadržini i obimu definisanom izrekom presude, kao i da tuženi naknade tužiocima troškove parničnog postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da je prvotužilac vlasnik i posjednik zemljišta k.č. br. 2346/4 zv. Obala, stambena zgrada, površine 174 m², dvorište površine 1000,00 m² i njiva površine 21 m², a sve ukupne površine 1195 m², upisane u zk. ul. 448. k.o. SP T. i posjedovnom listu broj 442 k.o. T. I, sve u dijelu 1/1, a drugotužiteljica vlasnik i posjednik k.č. br. 2346/22, Obala, njiva površine 628 m² i k.č. br. 2347/10, kućište, njiva površine 136 m², upisane u zk. ul. 868 k.o. SP T. i posjedovnom listu broj 684 k.o. T. I, sve sa udjelom 1/1, kao i da su tužioci i suvlasnici na parceli k.č. br. 2346/4 na kojoj imaju sagrađenu stambenu zgradu, da na parceli k.č. br. 2347/10 i 2346/22 drugotužiteljica ima sagrađen poslovni objekat, da su tuženi suvlasnici zemljišta u dijelu sa po 1/2 na k.č. br. 2347/3, kuća, dvorište i njiva površine 2264 m², sve upisano u suvlasničkim udjelima u zk.ul. 1114 k.o. SP T. i pl. br. 711 k.o. T. I.; da su tuženi predmetne nekretnine koje imaju u svom posjedu stekli pravnim poslom i to ugovorom o razmjeni zaključenim 08.03.1994. godine sa P.S., sinom I. (bratom prvotužioca), koji se ranije vodio kao posjednik predmetnog puta; da sporni dio puta predstavlja asfaltiranu saobraćajnicu koja služi kao pristup parcelama tužilaca i tuženih; da se sa sjeverne strane spornog puta nalazi kuća tuženih, a sa južne strane kuća tužilaca; da sporni put predstavlja i pristupnu saobraćajnicu za dvije garaže drugotužiteljice i pristupni put za garažu tuženih; da se sporni put proteže dijelom preko parcele k.č. br. 2326/42, dužine 31,50 m i prosječne širine 4,00 m, a da se drugi dio spornog puta proteže preko parcele tuženih k.č. br. 2347/3 u dužini od 46,50 m, prosječne širine 4,00 m, kao i dijelom preko k.č. br. 2426/70; da je predmetni put asfaltirao prvotužilac u periodu 1985/86 godine, plativši radove preduzeću ..., da je postavio i betonske ivičnjake u sopstvenoj režiji; da iz iskaza svjedoka E. D., E. A., K. M. slijedi da su tužioci koristili sporni put još od 1981. godine kada su gradili kuću na svojoj parceli, pa sve do danas.

Kod takvog stanja činjenica prvostepeni sud zaključuje da je osnovan tužbeni zahtjev tužilaca jer su tužioci stekli pravo služnosti u najširem obimu korištenjem predmetnog puta od 1981. godine do danas, odnosno više od 20 godina, te je pozivom na odredbe člana 198. i 220. Zakona o stvarnim pravima („Sl. glasnik RS“, broj 124/08, 3/09, 58/09, 95/11 i 60/15– u daljem tekstu: ZSP), sudio kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog suda te je žalbu tuženih odbio i prvostepenu presudu potvrdio temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Odluke nižestepeni sudova su pravilne i revizionim prigovorima nisu dovedene u sumnju.

Tužioci traže da se utvrdi da su održajem stekli pravo služnosti prolaza pješice, progona stoke i prolaza motornim vozilima preko parcele tuženih, tvrdeći da su od 1981. godine faktički vršili ovlaštenja koje čine sadržinu tog prava.

Prema odredbi člana 49. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 6/80 i 36/90 i „Službeni glasnik RS“ broj 38/03, u daljem tekstu: ZOSPO), koji se primjenjuje na konkretan slučaj shodno odredbi člana 344. stav 2. ZSP, stvarna služnost je pravo vlasnika jedne nepokretnosti (povlasnog dobra) da za potrebe te nepokretnosti vrši određene radnje na nepokretnosti drugog vlasnika (poslužnog dobra), ili da zahtjeva od vlasnika poslužnog dobra da se uzdržava od vršenja određenih radnji koje bi inače imao pravo vršiti na svojoj nepokretnosti.

Održajem se stvarna služnost stiče kada je vlasnik povlasnog dobra faktički ostvarivao službenost za vrijeme od 20 godina, a vlasnik poslužnog dobra se nije tome protivio (član 54. stav 1. ZOSPO).

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepeni sudova proizlazi da su tužioci u posjedu spornog puta preko parcele koja je sada u svojini tuženih od 1981. godine, da nemaju drugog puta do svojih nekretnina, da su put koristili kako je dogovoreno još tada sa bratom prvotužioca S. koji je izvršio razmjenu svojih nekretnina sa tuženim 1994. godine. Sporni put je korišten za prevoz materijala kada su tužioci gradili svoju kuću, poslovni objekat i garaže, te za prevoz drva, prolazak pješice i automobilom, za sve potrebe koje može imati jedno domaćinstvo.

Prvotužilac je sporni dio puta asfaltirao 1985. ili 1986. godine. Tužioci su zbog ratnih dejstava polovinom avgusta 1992. godine napustili područje opštine T., ali su njihovu kuću nadgledali sestra i majka prvotužioca, kao i snaha P. M., te su i one koristile sporni put. Poslije rata, od 1996. godine, tužioci dolaze iz Nj. nekoliko puta u toku godine, a od 1998. godine kuću su po njihovom ovlaštenju koristili i sestra i zet prvotužioca, te u istoj stanovali oko dvije i po godine, pa su i oni nesmetano koristili sporni put.

Pored toga, i sam prvotuženi ne spori da je nakon razmjene nekretnina sa bratom prvotužioca i dolaskom zatekao asfaltirani put kao što je sada, koji je vodio do S. kuće i do kuće i zgrada tužilaca.

Vještak geodetske struke G. Z. je u svom nalazu predočio i podatke novog premjera koji je vršen 1982. godine iz koga se vidi da je sadašnja trasa puta ucrtana i ostavljena kao zajednička

trasa za potrebe parcele tuženih (u vrijeme aerofotogrametrijskog snimanja bila posjed P.S. brata prvotužioca) i parcela tužilaca, koja je od 1982. godine u funkciji. U prilog ovome je i situaciono rješenje tužilaca, koje potiče od 17.05.1991. godine, uz datu urbanističku saglasnost koja u sebi sadrži prikaz trase ovog puta kao postojeći prilaz.

Kod takvog stanja stvari pravilno su nižestepeni sudovi, suprotno prigovorima revidenata, zaključili da su tužiocima svo vrijeme od 1981. godine kontinuirano prolazili spornim putem, bilo neposredno, bilo posredno to vršili u istom obimu i kapacitetu i preko lica koja su obilazila njihovu kuću ili u njoj stanovala, tako da faktički nije bilo prekida u korištenju služnosti prolaza. Ni verbalno protivljenje tuženih 2013. odnosno 2014. godine, kada su tužiocima zabranili prolazak istim, nije dovelo do nevršenja i prestanka tog stečenog prava, jer su tužiocima i pored te zabrane nastavili koristiti put.

Na taj način ispunjeni su uslovi za sticanje prava služnosti spornog puta održajem.

Tužbenim zahtjevom se ne traži utvrđenje da su tužiocima stekli pravo služnosti prolaza i na dijelu parcele k.č. br. 2426/42 koji se vodi na AD ... T., niti je pobijanom presudom utvrđeno u korist tužilaca pravo služnosti na dijelu te parcele, pa su neosnovani prigovori revizije izneseni u tom pogledu. Na skici lica mjesta vještak je identifikovao i dio ove parcele, ali samo kao prikaz puta na terenu, što potvrđuje navode i tužilaca i tuženih da su preko tog dijela parcele AD ... T. dolazili do spornog puta, a onda i do svojih nekretnina.

Revidenti nisu u podnesenoj žalbi osporavali visinu troškova postupka koji su dosuđeni tužiocima prvostepenom presudom, pa nije postojala obaveza drugostepenog suda da po službenoj dužnosti u okviru odluke o glavnoj stvari ispituje i rješenje o troškovima postupka u smislu odredbe člana 221. ZPP. Zbog toga se ovi prigovori izneseni u reviziji, ne mogu smatrati povredom odredaba parničnog postupka učinjeni od strane drugostepenog suda koji mogu predstavljati revizioni razlog koga ima u vidu odredba člana 240. stav 1. tačka 1) ZPP.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić